

DE BOMBARDEMENTEN OP MERELBEKE-STATION DAGBOEKFRAGMENTEN UIT 1943 EN 1944

Maria Turkelboom

Eerste bombardement. September 1943

Vijf september. Zo'n bombardement vanmorgen! Op Merelbeke - Ledeberg, Gentbrugge, Melle, enz. Men telt tot 100 doden reeds. En de vliegers hebben we gezien. Met tientallen jagers zijn ze over ons huis gevlogen (bij de negentig!). Dan kwamen twee escadrilles en dan nog eens twee escadrilles Amerikaanse bommenwerpers over en toen begon de hel! Schudden en beven en wippen in ons huis langs alle kanten. Al die slachtoffers weer. Er zullen natuurlijk bekenden bij zijn, want er zijn zoveel huizen getroffen.

9 september. Drie maal alarm tijdens de massa-begraving. Dat maakt vijf op vier uur tijd. Het wordt een spelleke en 't werkt vervelend op de zenuwen tijdens die gruwelijke plechtigheid. Ik stond op de eerste rij en heb alles goed gezien. Tien lijkwagens, twee auto's en een grote wagen voorop; op de een de familie Van Damme, vader, moeder en zoontje. Op de ander de familie Dua: vader, moeder en twee zoons (een kleintje blijft achter). Ik heb daar drie uur op het Sint-Baafspein gestaan. En volk!!! Monseigneur (de bisschop) is dan buiten gekomen om de kisten die niet in de kerk konden daar te zegenen. Er was ook een klein lijkje bij van een driejarig jongetje. (Italië heeft gisteren gekapituleerd)

Tweede bombardement. Maandag 10 april '44 en de nacht van 11 april

'n Akelige en angstige nacht doorgemaakt. Gent zwaar gebombardeerd. Honderden doden aan Merelbeke statie. 't Café op de hoek, geheel de huizenreeks helemaal weggevaagd en de mensen dood. 't Was elf uur als we naar beneden vluchtten in ons nachtkleren, na eerst wat boven zitten afwachten. 't Werd langzaam erger. Fusees werden afgeworpen, witte, rode en groene lichten van 't bombardement en 't maakte de omgeving klaarder. Ik heb daar zitten klap-pertanden alsof ik 50 graden koorts had, iets gruwelijks in de nacht en onheil-spellend. Daarop ontploffen de obussen, 't afweergeschut en 't openbarsten van de bommen! Brrr! En boven dit alles krijg je nog het 'zalig' gevoel met

BESCHERMT U TEGEN LUCHTGEVAAR

**DOELTREFFENDE RAADGEVINGEN, MET ONUITGEGEVEN SCHEMA VAN
GEMAKKELIJK ZELF TE VERWEZENLIJEN FAMILIESCHUILPLAATS.**

PRIJS : 2 FRANK

Affiche bewaard in het Stadsarchief Gent, Modern Archief, reeks VI 33 nr. 23.

heel het huis mee van d'een naar d'andere kant mee te wiegen. Deuren en vensters rammelen, vallen en springen uit hun slot. Daar klonk dan ook 't geluid van angstige mensen, van in volle vaart voorthollende late wandelaars. Bange kinderstemmetjes gilden om hun moeder met wie ze naar de cinema of schouwburg gekomen of gevluht waren.

Heel België heeft er gisteren van langs gekregen.

Gisteren 10 april was het juist drie maanden dat Roger (broer, 17 jaar) gestorven is. Zelf gedurig aan bezig met opruimen. Al die lieve mensen van rond de U.P, hoeveel er van dood? De Bergstraat gans weggevaagd. Rond de 600 doden reeds.

Derde bombardement. Nacht van woensdag 10 op 11 mei 1944

In mijn dagboek op donderdagmorgen 11 mei om kwart na één genoteerd en pas later gaan slapen!

Om kwart na elf alarm. Neerdonderen van bommen, flitsen van obussen, lawaai van afweergeschut en dagvolle klaarte door de witte, groene en rode fuseeën. Brr! Vreselijk! En nu dat de stilte weergekeerd is, 't alarm afgeblazen, de mensen naar bed of terug naar bed, 't geronk van de vliegtuigen, de bombardiers weg, nu rest er enkel nog 't voorbijvliegen en rotsen van d'ambulance, van auto's en de rest. 't Toeten gilt door de nacht en lijkt op het gehuil en gekrijs van gekwetsten. Brr! De eerste rode fusees heb ik zien uitsmijten boven R. De Smet zijn huis. Daarop zijn de jongens en onze 'logeurs', alles samen veertien personen, naar beneden gekomen, gekleed of in een deken gewikkeld. Voorzorgen genomen, natte doeken, zaklamp, kaarsen, eten, enz. En toen begon 't spel. De ene rode fusee na de andere. Onze straat heb ik in volle dag nooit zo klaar gezien als vannacht kwart voor twaalf. Toen kraakte het en schokte het al dooreen! Bommen en obussen over ons hoofd. Honderdachtien bommen, ja zo'n half uur. Ik ga slapen. Tien mei en vier jaar oorlog: een cadeau!

Naschrift

Deze ooggetuigenissen werden, bijna letterlijk in het vuur van de strijd, neergepend op de betreffende dagen in haar dagboek door Mw. Turkelboom (1921-2016). Ze woonde toen als jonge vrouw met haar familie in de Savaanstraat, dicht bij het stadscentrum, toch een heel eind verwijderd van Merelbekestation. Ze schreef de fragmenten met de drie bombardementen eigenhandig over in 2010 en bezorgde de teksten aan Georges Antheunis, Dienst Archeo-

logie, Stad Gent, Zwarte Doos. De redactie dankt haar familie en Georges ten zeerste voor de door hen geboden mogelijkheden tot publicatie van dit verslag uit eerste hand.

Dit bewogen relaas vormt meteen ook een inleiding tot de publicatie in opeenvolgende GTnummers van de dagboeknotities van de eveneens nog erg jonge Raoul Van Caenegem opgeschreven tijdens de laatste weken van de bezetting. Je leest er over een bredere waaier van oorlogsomstandigheden en belevenissen, maar ook daarin overheerst de angst en de beklemming bij de talrijke luchtalarms en de dodelijke ontzetting en ontreddering tijdens de bombardementen zelf.

Meer gegevens zijn te vinden bij K. Arnaudt, red. (2007), Het drama van Merelbeke, De Klaproos, Brugge, pp. 239; J.P. Marchal mmv. G. Verheggen (1995), De bombardementen van Merelbeke, Verbeke, Sint-Amandsberg, pp. 135 en L. Charles, red. (2007), Buskruit en Sauerkraut. Oorlogsbronnen in de Zwarte Doos (20ste eeuw), Zwarte Doos, Gentbrugge, pp. 255.